

Уводно обраћање специјалног представника ЕУ Валентина Инцка на сједници иницијативе “Грађани за Европу” о рјешавању масовне незапослености у БиХ



Спровођење политике ЕУ може повећати стопу запослености

Даме и господо,

Босни и Херцеговини треба велики политички напредак. Мислим да би се сви политички лидери у овој земљи сложили с тим. Садашња политика неслагања мало је конкретног дала обичном грађанину, осим можда високе стопе незапослености и ниског животног стандарда.

Сврха дијалога који се покреће унутар иницијативе Грађани за Европу јесте да се омогући цивилном друштву да ствара услове у којима ће бити могуће остварити овај напредак.

Ја сам увјерен да ова иницијатива може успјети.

Конструктиван дијалог – и разумно дјеловање које тај дијалог покреће – може помоћи у борби против сиромаштва и незапослености, криминала и корупције, неадекватних јавних услуга и ниске стопе инвестирања. Ово је и стварно искуство

земаља ЕУ.

Грађани за Европу могу омогућити дијалог који ће формулисати и промовисати стварна рјешења. Драго ми је чути да неки органи власти већ узимају у обзир марљив рад ових грађана и да, на примјер, Комисија за пољопривреду Дома народа Парламента Ф БиХ данас разматра, у току својих редовних активности, препоруке Грађана за Европу о пољопривреди и руралном развоју. Осим тога, на сједници Грађана за Европу, одржаној у јуну, на којој се разговарало о пољопривреди, неки чланови државног парламента подстицали су министре да такве препоруке прослиједе на разматрање парламентима.

* * *

Озбиљност намјера ове иницијативе огледа се у секторима који су до сада обрађивани – енергија и пољопривреда на претходним сједницама, а запошљавање на данашњој сједници.

Грађани БиХ – без обзира да ли су у РС-у или Федерацији БиХ, у већим или мањим градовима или у малим насељима – имају заједничку тежњу да живе достојанствено. Грађани траже посао. Они траже пристојне плате и пристојне услове за рад.

Ови циљеви се могу остварити путем практичних програма којима се могу отворити радна мјеста и на тај начин повећати животни стандард. Да ли су такве политике у првом плану јавне дебате у Босни и Херцеговини данас?

Не, нису.

А то је прави проблем у политици БиХ.

Политичке странке треба да схвате да то јесте проблем.

Политичко позирање које не доноси храну на сто остаје само то – позирање.

И да подвучем – сиромаштво и незапосленост нису у вези само са једним ентитетом или са једним народом: грађани у цијелој

Босни и Херцеговини трпе посљедице.

Једини начин да се то смањи је да се спроведу оне практичне и координисане економске реформе о којима данас овдје разговарамо.

* * *

Многе од тих реформи детаљно су описане у Споразуму о стабилизацији и придруживању и у Европском партнерству, и самим тим босанскохерцеговачки лидери су их већ подржали.

Лидери су прихватили те реформе, али нису у стању или пак нису вољни да их спроведу.

То се мора промијенити.

Морамо помоћи изабраним званичницима – у општинама, кантонима, ентитетима и на државном нивоу – да учине оно што су обећали да ће учинити.

Водећи људи главних странака обавезали су се да ће радницима олакшати да нађу запослење у свим дијеловима земље – а то подразумијева интеграцију расцјепканог тржишта рада. Радници из БиХ требало би да могу са истом лакоћом зарађивати за живот у свим дијеловима Босне и Херцеговине – то је основно грађанско право.

Страначки лидери такође су се обавезали да ће основати Социјални и економски савјет БиХ, који ће раднике и послодавце у потпуности укључити у процес израде економске политике. Таква свеобухватна тијела показала су се ефикасним у Европској унији и нема разлога мислити да неће бити ефикасна и у Босни и Херцеговини.

Управо такве иницијативе помоћи ће да се промијени ситуација у привреди. Страначки лидери такође су јавно изразили опредјељење да ријеше питања у вези са здравственом и социјалном заштитом која тренутно оптерећују заводе за запошљавање и отежавају им ефикасно обављање њиховог основног

задатка – а њихов основни задатак, да вас подсјетим, је да помажу незапосленима да нађу посао.

* * *

У Споразуму о стабилизацији и придруживању и Европском партнерству наведене су те и друге реформе управо зато што су оне биле успјешне у ЕУ и што могу бити успјешне и у Босни и Херцеговини.

Уколико Босна и Херцеговина жели да постане чланица ЕУ те да би грађани ове земље почели уживати животни стандард какав је у ЕУ – онда, очигледно, морају се спровести политике Европске уније.

Сваки лидер странке који се противи том путу треба отворено изаћи и јавно признати ту чињеницу.

До сада су неки политичари потајно саботирали реформе које би живот грађана учиниле бољим, укључујући и властито изборно тијело. Можда и имају демократско право да то раде, али нема разлога зашто би им требало дозволити да то раде потајно.

Ако грађани Босне и Херцеговине желе да учине да њихови лидери слиједе много конструктивнији и прагматичнији пут, пут који води ка просперитету и сигурности, пут ка Европи, морају своје тежње изрећи јасно и тако да их је немогуће игнорисати.

То је оно у чему иницијатива Грађани за Европу може помоћи Приједлози који ће бити изнесени и о којима ће се разговарати данас формулисани су у току поучног и интензивног процеса израде, који је обухватао кључне особе цивилног друштва у области рада и запошљавања из сваког дијела Босне и Херцеговине.

Апелујем на власти које су овдје данас присутне да послушају захтјеве грађана и разумију њихове бојазни, те да их ставе на сто као хитна питања, како би, дугорочно гледано, Босна и Херцеговина могла напредовати.

Хвала вам.